Vlaamse Regering

6219 1/4

Voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 24 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 24 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§2. Als iemand op grond van geslacht ongunstiger wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op het gebied vermeld in artikel 20, eerste lid, 6°, is er sprake van directe discriminatie in de zin van artikel 16, §1.

In afwijking van het eerste lid is er geen sprake van directe discriminatie in de zin van artikel 16, §1, indien het aanbod van, de toegang tot, of de levering van goederen en diensten aan, uitsluitend of hoofdzakelijk, leden van een bepaald geslacht door een legitiem doel wordt gerechtvaardigd en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn."

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 24 VAN HET DECREET VAN 10 JULI 2008 HOUDENDE EEN KADER VOOR HET VLAAMSE GELIJKEKANSEN- EN GELIJKEBEHANDELINGSBELEID

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (hierna het decreet van 10 juli 2008 genoemd) creëert een algemeen kader voor het gelijkebehandelingsbeleid van de Vlaamse overheid. Dit voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 10 juli 2008 heeft tot doel tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Europese Commissie naar aanleiding van een procedure van ingebrekestelling door de Europese Commissie (inbreukdossier 2014/2053 bij Richtlijn 2004/113/EG). De Europese Commissie gaat meer in het bijzonder niet akkoord met de formulering van artikel 16, §1, van het decreet van 10 juli 2008 voor wat betreft directe discriminatie op grond van geslacht op het gebied van de levering van goederen en diensten.

2. Inhoud

Het decreet van 10 juli 2008 creëert een algemeen kader voor het gelijkebehandelingsbeleid van de Vlaamse overheid. Het biedt bescherming tegen directe en indirecte discriminatie op grond van geslacht, genderidentiteit, genderexpressie, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, verbiedt het decreet van 10 juli 2008 discriminatie met betrekking tot de volgende aangelegenheden:

- de voorwaarden voor toegang tot arbeid in loondienst of als zelfstandige en tot een beroep, met inbegrip van de selectie- en aanstellingscriteria, ongeacht de tak van activiteit en op alle niveaus van de beroepshiërarchie, met inbegrip van bevorderingskansen, alsook de werkgelegenheids- en arbeidsvoorwaarden, met inbegrip van ontslag en beloning;

- de toegang tot alle vormen en alle niveaus van beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, voortgezette beroepsopleiding en omscholing, met inbegrip van praktijkervaring;
- de arbeidsbemiddeling en wedertewerkstelling;
- de gezondheidszorg;
- het onderwijs;
- het aanbod van, de toegang tot, de levering en het genot van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn - al dan niet tegen betaling- , met inbegrip van huisvesting;
- de sociale voordelen;
- de toegang tot en de deelname aan een economische, sociale, culturele of politieke activiteit die buiten de privésfeer worden aangeboden.

Voorliggende wijziging van het decreet van 10 juli 2008 wordt genomen naar aanleiding van een procedure van ingebrekestelling door de Europese Commissie (inbreukdossier 2014/2053 bij Richtlijn 2004/113/EG).

De ingebrekestelling door de Europese Commissie betreft de implementatie van volgende bepalingen uit de richtlijn:

- *Artikel 2, a) "directe discriminatie": wanneer iemand op grond van geslacht ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld;*

- *Artikel 4, vijfde lid: Deze richtlijn vormt geen beletsel voor verschillen in behandeling indien de levering van de goederen en diensten aan, uitsluitend of hoofdzakelijk, leden van een bepaald geslacht door een legitiem doel wordt gerechtvaardigd en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.*

Deze bepalingen werden als volgt omgezet in het decreet van 10 juli 2008:

- *Art. 16. § 1. Er is sprake van directe discriminatie als iemand minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van een of meer, werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende, beschermde kenmerken, tenzij die ongunstige behandeling objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.*

  (...) § 3. De beschermde kenmerken zijn geslacht, genderidentiteit, genderexpressie, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

De Europese Commissie gaat niet akkoord met de formulering van artikel 16, §1, van het decreet van 10 juli 2008 voor wat betreft direct onderscheid op grond van geslacht op het gebied van de levering van goederen en diensten. De Commissie merkt op dat dit artikel naast de definitie van directe discriminatie een algemene rechtvaardigingsgrond bevat. Volgens de richtlijn kan directe discriminatie op grond van geslacht bij de levering van goederen en diensten niet gerechtvaardigd worden, tenzij het gaat om goederen en diensten die exclusief voorbehouden zijn aan de leden van één geslacht, en dit enkel in de specifieke gevallen voorzien in artikel 4, vijfde lid, van Richtlijn 2004/113/EG.

Dit voorontwerp van decreet van 10 juli 2008 heeft tot doel tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Europese Commissie. Het voorziet in de implementatie van artikel 4, lid 5, van de richtlijn overeenkomstig de aanbevelingen van de Europese Commissie.

3. Advies Raad van State en Strategische adviesraden

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Artikel 2 strekt ertoe om de tekst van artikel 24 van het decreet van 10 juli 2008 te wijzigen.

De huidige tekst van artikel 24 wordt nu de eerste paragraaf van artikel 24 van het decreet van 10 juli 2008. Deze bepaling is gebaseerd op Richtlijn 2000/43/EG. Volgens deze richtlijn is een direct onderscheid op basis van ras en etniciteit (hier omschreven als "zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, etnische of nationale afstamming"), in de vermelde gebieden nooit objectief en redelijk verantwoordbaar. Het gaat meer bepaald om de volgende gebieden: de gezondheidszorg, het onderwijs, het aanbod van, de toegang tot, de levering en het genot van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn – al dan niet tegen betaling –, met inbegrip van huisvesting en de sociale voordelen.

De tweede paragraaf voegt een nieuwe bepaling toe inzake de verantwoording van direct onderscheid op grond van geslacht. Deze bepaling is gebaseerd op Richtlijn 2004/113/EG. Luidens het eerste lid is een direct onderscheid op grond van geslacht inzake goederen en diensten niet vatbaar voor een objectieve en redelijke verantwoording. Elk direct onderscheid levert in beginsel een directe discriminatie op. Dit systeem vloeit voort uit de richtlijn (onder meer artikel 4, lid 1, a)).

Het tweede lid bepaalt een uitzondering op het principe voorzien in het eerste lid. Inzake goederen en diensten kan een direct onderscheid worden gemaakt op grond van geslacht als de levering van goederen en diensten die exclusief of essentieel bestemd zijn voor de leden van één geslacht, gerechtvaardigd is door een legitiem doel en als de middelen om dit doel te bereiken gepast en noodzakelijk zijn. Deze formulering is gebaseerd op artikel 4, lid 5, van Richtlijn 2004/113.

Specifiek voor geslachtsexclusieve goederen en diensten blijft een direct onderscheid op grond van geslacht dus verantwoordbaar, als aan de genoemde vereisten inzake evenredigheid is voldaan. In overweging 16 van de preambule bij Richtlijn 2004/113 worden de volgende voorbeelden gegeven van legitieme doelen: de bescherming van slachtoffers van seksgerelateerd geweld (opvanghuizen voor personen van hetzelfde geslacht), redenen van persoonlijke levenssfeer en zedelijkheid (het bieden van onderdak in iemands eigen woning), bevordering van de gelijkheid of van de belangen van mannen en vrouwen (vrijwillige organisaties voor personen van hetzelfde geslacht), vrijheid van vereniging (lidmaatschap van particuliere clubs met leden van hetzelfde geslacht) of het organiseren van sportactiviteiten (sportevenementen voor personen van hetzelfde geslacht) zijn.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

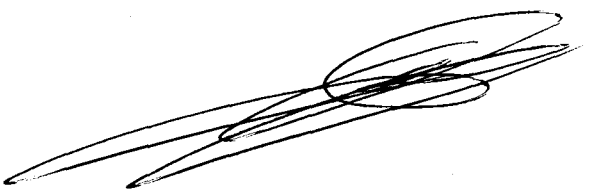

Liesbeth HOMANS